

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«СУЧАСНІ ТРЕНДИ ХАРЧУВАННЯ
В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ВІКУ»**

Галузь знань	22 (I) Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Шифр та назва спеціальності	228 (I3) Педіатрія
Спеціалізація	
Назва освітньо-професійної програми	ОНП Педіатрія
Рівень освіти	післядипломна освіта
Кафедра	педіатрії, дитячої неврології та медичної реабілітації
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	очна денна

Викладачі

Прізвище, ім'я, по батькові	Солдатова Оксана Володимирівна
Посада	доцент кафедри педіатрії, дитячої неврології та медичної реабілітації
Науковий ступінь, вчене звання	кандидат медичних наук, доцент
Електронна адреса	Osoldatova097@gmail.com
Телефон	0972870690
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/pediatric-dytiachoi-nevrolohi-ta-medychnoi-reabilitatsii/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/9802-soldatova-oksana-volodymyrivna

Консультації	за графіком кафедри / за попереднім узгодженням
Прізвище, ім'я, по батькові	Горячева Ірина Павлівна
Посада	доцент кафедри педіатрії, дитячої неврології та медичної реабілітації
Науковий ступінь, вчене звання	кандидат медичних наук, доцент
Електронна адреса	ruttenia03@gmail.com
Телефон	0672091544
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/pediatric-dytiachoi-nevrolohi-ta-medychnoi-reabilitatsii/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/9803-horyacheva-iryna-pavlivna
Консультації	за графіком кафедри / за попереднім узгодженням

Анотація до дисципліни	Навчальна дисципліна «Сучасні тренди харчування в залежності від віку» є освітнім компонентом післядипломної підготовки лікарів і спрямована на оновлення та поглиблення знань щодо сучасних підходів до здорового та лікувального харчування у різних вікових групах. Курс має теоретичну і практично-прикладну спрямованість, передбачає вивчення анатомо-фізіологічних особливостей органів травлення у дітей і підлітків, принципів побудови раціону дитини залежно від віку, сучасних підходів до грудного та штучного вигодовування, прикорму, харчування дітей дошкільного, шкільного віку та підлітків, а також нутритивної корекції при функціональних гастроінтестинальних розладах, харчовій алергії, безмолочному та безглютенному харчуванні, закрепах, метаболічному синдромі та гострих захворюваннях.
Мета дисципліни	Удосконалення теоретичних знань і практичної підготовки лікарів, формування, оновлення та поглиблення професійних компетентностей із питань сучасних підходів до харчування у різних вікових групах, необхідних для професійної діяльності у сфері охорони здоров'я.
Завдання дисципліни	1. сформувати у слухачів системне розуміння вікових анатомо-фізіологічних особливостей травної системи дітей та підлітків 2. навчити принципам оцінки нутритивного статусу, розрахунку енергетичних і нутрієнтних потреб у дітей

	різного віку 3. удосконалити знання з організації грудного вигодовування, збереження лактації та введення прикорму 4. сформувати вміння складати безпечний і збалансований раціон для дітей першого року життя, дітей раннього віку, школярів і підлітків 5. поглибити знання щодо сучасних харчових стратегій: безмолочного, безглютенового раціону, харчування при закрепах, харчовій алергії, непереносимості вуглеводів, кетонурії та метаболічному синдромі 6. розвинути навички клінічного мислення при виборі нутритивної корекції для здорової та хворої дитини 7. сформувати здатність використовувати сучасні рекомендації, доказові джерела та нормативні документи у практичній роботі лікаря
Пререквізити	Базові знання з педіатрії, дитячої гастроентерології, неонатології, сімейної медицини, терапії, нутриціології, клінічної біохімії, фізіології травлення та доказової медицини.
Постреквізити	Дисципліна формує основу для подальшого вдосконалення професійних навичок із клінічного харчування, дитячої гастроентерології, профілактичної педіатрії, дієтологічного консультування, оцінки нутритивного статусу та ведення дітей з функціональними й органічними порушеннями травлення.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	Загальні компетентності: ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного підходу з дотриманням професійної етики та академічної доброчесності ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації Спеціальні (фахові) компетентності: СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері педіатрії та з дотичних міждисциплінарних питань. СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
Програмні результати навчання, досягненню яких сприяє дисципліна	РН01 Мати концептуальні та методологічні знання зі педіатрії та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій

	РН08 Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері педіатрії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС, 90 годин. Для очної (денної) форми навчання: аудиторних 64 години, самостійна робота 26 годин
Форма підсумкового контролю	залік
Строки викладання дисципліни	відповідно до затвердженого календарного плану

Програма дисципліни

Назви тем

Змістовий блок 1. Анатомо-фізіологічні особливості верхніх відділів травного каналу у дітей різного віку

1.1.Анатомо-фізіологічні особливості верхніх відділів травного каналу у дітей різного віку

1.2.Анатомо-фізіологічні особливості печінки та жовчовивідних шляхів у дітей і підлітків

1.3Анатомо-фізіологічні особливості нижніх відділів шлунково-кишкового тракту у дітей і підлітків

1.4.Вимоги до безпечного раціону малюків першого року життя, обумовлені анатомо-фізіологічними особливостями органів травлення

Змістовний блок 2 Особливості харчування дітей першого року життя.

2.1.Сучасна концепція збалансованого харчування у дітей та підлітків. Вплив продуктів харчування на стан шлунково-кишкового тракту

2.2. Раціональне вигодовування дітей першого року життя. Грудне вигодовування, підходи до збереження лактації, харчові акценти для матерів, що годують

2.3.Особливості введення прикорму при функціональних гастроінтестинальних розладах

2.4.Штучне вигодовування, характеристика замінників грудного молока, особливості їх застосування у здорової дитини

та при функціональних гастроінтестинальних розладах

2.5..Жовтяниця грудного вигодовування. Диференційна діагностика гіпербілірубінемій у дітей різного віку.

Змістовний блок 3. Основи харчування дітей та підлітків в різні вікові періоди

3.1.Харчування дітей перших трьох років життя. Приклади харчового раціону. Принципи побудови безпечного раціону в дитячому віці

3.2.Основи харчування дітей від 3 до 6 років, вибір продуктів у дошкільному і молодшому шкільному віці.

Приклади тижневого раціону

3.3.Харчування школярів. Основи побудови раціону, норми вживання основних нутрієнтів.

Нутритивна корекція раціону харчування, різновиди сапліментації

3.4.Харчування підлітків. Складання раціону при патології органів травлення

3.5.Метаболічний синдром у педіатрії: тактика ведення дітей та підлітків

Змістовний блок 4.Сучасні харчові стратегії у дітей та підлітків

4.1.Синдром кетонурії: патогенетична сутність та підходи до терапії

4.2.Безмолочний раціон у дітей та підлітків

4.3.Харчовий раціон при закрепах у дітей різного віку

4.5.Безглютенове харчування в педіатрії

4.6.Харчова алергія та непереносимість вуглеводів у дітей та підлітків

4.7.Особливості та підходи до харчування хворої дитини при гострих респіраторних вірусних інфекціях

і гострих кишкових інфекціях

Самостійна робота здобувача освіти

№	Зміст самостійної роботи
1.	Опрацювати вікові анатомо-фізіологічні особливості верхніх відділів травного каналу у дітей різного віку.
2.	Охарактеризувати вікові особливості печінки та жовчовивідних шляхів у дітей і підлітків.

3.	Проаналізувати особливості нижніх відділів шлунково-кишкового тракту у дітей і підлітків.
4.	Підготувати вимоги до безпечного раціону дітей першого року життя з урахуванням функціональної незрілості травної системи.
5.	Скласти алгоритм оцінки нутритивного статусу дитини різного віку.
6.	Підготувати схему підтримки грудного вигодовування та збереження лактації.
7.	Проаналізувати харчові акценти для матерів, що годують грудьми.
8.	Скласти приклад введення прикорму при функціональних гастроінтестинальних розладах.
9.	Порівняти типи замінників грудного молока та особливості їх застосування.
10.	Підготувати диференційний підхід до жовтяниці грудного вигодовування.
11.	Скласти приклад добового раціону дитини перших трьох років життя.
12.	Скласти приклад тижневого раціону для дитини дошкільного віку.
13.	Розрахувати добову потребу в енергії, білках, жирах і вуглеводах для школяра.
14.	Проаналізувати нутритивну корекцію раціону школяра та показання до сапліментації.
15.	Скласти раціон підлітка при патології органів травлення.
16.	Підготувати план харчової корекції при метаболічному синдромі у дитини або підлітка.
17.	Підготувати алгоритм харчового менеджменту при синдромі кетонурії.
18.	Скласти безмолочний раціон для дитини першого року життя з показаннями до елімінаційної дієти.
19.	Скласти безмолочний раціон для дитини 5 років з показаннями до елімінаційної дієти.
20.	Підготувати раціон при закрепках у дітей різного віку.
21.	Описати показання, ризики та принципи складання безглютенового раціону.
22.	Порівняти підходи до харчової алергії та непереносимості вуглеводів.

23.	Підготувати рекомендації щодо харчування хворої дитини при ГРВІ та гострих кишкових інфекціях.
24.	Скласти безмолочний раціон для дитини з показаннями до елімінаційної дієти.
25.	Підготувати раціон при закрепах у дітей різного віку.
26.	Описати показання, ризики та принципи складання безглютенового раціону.

Самостійна робота є невід'ємним елементом індивідуальної освітньої траєкторії здобувача під час вивчення даної навчальної дисципліни, який сприяє належному формуванню та розвитку відповідних фахових компетентностей з питань діагностики, лікування, дієтарної підтримки та мультидисциплінарного супроводу дітей з патологією органів травлення.

Може виконуватися здобувачами:

- як форма підготовки до семінарських та практичних занять із захистом її результатів під час даних аудиторних занять чи без такого захисту;
- як вид роботи у міжсесійний період для здобувачів заочної форми навчання,
- як спосіб відпрацювання пропущених занять та отриманих незадовільних оцінок;
- як засіб забезпечення освітніх прав здобувачів з інклюзією тощо.

Види завдань самостійної роботи визначаються викладачем та можуть варіюватися залежно від освітніх запитів та потреб здобувачів. Основними, проте не вичерпними видами завдань самостійної роботи з даною навчальною дисципліною є такі:

- аналітичний огляд сучасних міжнародних та національних клінічних настанов, протоколів діагностики та лікування, алгоритмів ведення пацієнтів з патологією органів травлення (письмове виконання та/або виступ на занятті);
- розробка клінічних алгоритмів (діагностичних, лікувальних, дієтарних) для ведення дітей з різними гастроентерологічними захворюваннями (письмове виконання та/або виступ на занятті);
- аналіз клінічного випадку з власної практики або з фахової літератури з обґрунтуванням діагностичних та лікувальних рішень (письмове виконання та/або виступ на занятті);
- підготовка мультимедійної презентації на визначену тему;
- підготовка виступу на занятті за заздалегідь визначеною темою без використання мультимедійних засобів супроводу;
- підготовка виступу на занятті за заздалегідь визначеною темою з використанням мультимедійної презентації;
- участь у роботі в малій групі із подальшим захистом результатів такої роботи на занятті (клінічний розбір, розробка плану ведення пацієнта, аналіз дієтарних підходів);
- відеозаписи виконання індивідуальних та групових практичних вправ з реалізації в усній професійній комунікації клінічних алгоритмів, навичок спілкування з пацієнтами та їх батьками з питань харчування, дієтотерапії, особливостей догляду.

Максимальна оцінка за успішно виконане завдання самостійної роботи становить 5 балів.

Критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерій оцінювання
5	Відмінний рівень. Здобувач демонструє системні знання глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, демонструє також сформовані вміння та навички на високому рівні.
4	Добрий рівень. Здобувач має ґрунтовні знання навчального матеріалу, під час виконання з певними помилками, продемонстровані вміння та навички здобувача містять окремі неточності.

3	Достатній рівень. Здобувач має базові знання, вміння та навички з навчальної дисципліни, які демонструє в роботі.
1-2	Низький рівень. Здобувач має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді. Не може проаналізувати, як наявні в роботі знання використати в виконанні завдання самостійної роботи.

Усі завдання самостійної роботи мають бути виконані та здані (надіслані) викладачеві до проведення залікового заняття. Розмір шкали ЄКТС за навчальною дисципліною дорівнює 200 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 111 балу.

**І
н
д
и
в
і
д
у
а
л
ь
н
і
з
а
в
д
а
н
н
я**

Індивідуальні завдання як один з видів самостійної роботи здобувача вищої освіти мають включати назву, їхній обсяг, коротку характеристику змісту і вимог до виконання та оцінювання.

Індивідуальне завдання з даної навчальної дисципліни передбачає закріплення, узагальнення та застосування знань, набутих здобувачем під час вивчення дисципліни, для комплексного розв'язання конкретного фахового завдання.

Тематика індивідуальних завдань, вимоги до звітування/захисту тощо, формується провідним викладачем дисципліни, які є елементом навчально-методичного комплексу дисципліни та затверджуються кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

Максимальна оцінка за виконане індивідуальне завдання становить 10 балів.

Виконання індивідуальних завдань оцінюється викладачем з врахуванням повноти, самостійності, структурованості роботи, логічності та обґрунтованості висновків, використаних теоретичних підходів, наявності практичної компоненти роботи (емпіричних даних різного типу, практичних рекомендацій тощо), а також елементів фахової наукової та/або практичної творчості здобувача, зокрема, щодо використання мультимедійного забезпечення, пошуку та узагальнення інформації тощо.

Виконання індивідуального завдання з даної дисципліни не є обов'язковим для здобувачів, проте може використовуватися з метою більш поглибленого вивчення окремих тем, розширення фахового світогляду, здобуття додаткових фахових компетентностей з питань нутритивного супроводу пацієнтів.

Основними, проте не вичерпними видами індивідуальних завдань з даної дисципліни є такі:

- укладання та розв'язання (з обґрунтуванням) клінічних кейсів на підставі інформації з власної практичної діяльності, історій хвороби або опублікованих клінічних випадків у фахових виданнях;
- підготовка тез доповіді та/або виступ на науково-практичній конференції, круглому столі, клінічному розборі, колоквиумі тощо з актуальних питань дитячої гастроентерології;
- підготовка мультимедійної презентації з оглядом сучасних міжнародних та національних клінічних настанов, протоколів діагностики та лікування, алгоритмів нутритивного ведення пацієнтів.

Здобувач та викладач можуть погоджувати інші форми виконання завдань індивідуальної роботи.

Примірна тематика індивідуальних завдань

№	Примірні теми
1	Оцінка нутритивного статусу дитини першого року життя та розрахунок харчових потреб.
2	Складання добового раціону дитини раннього віку з урахуванням вікових потреб.
3	Порівняльна характеристика грудного та штучного вигодовування: клінічні акценти для лікаря
4	Алгоритм введення прикорму при функціональних гастроінтестинальних розладах.
5	Харчова корекція закрепів у дітей різного віку.
6	Безмолочний раціон у педіатрії: показання, ризики, практичне складання меню.
7	Безглютенове харчування у дітей: показання, ризики дефіцитів, контроль безпеки раціону.

8	Нутритивна корекція при метаболічному синдромі у підлітків.
9	Харчування дитини при гострих кишкових інфекціях і регідратаційна підтримка.
10	Роль глікемічного та інсулінового індексів у складанні раціону дітей і підлітків.

Критерії оцінювання виконання індивідуального завдання

Бали	Критерій оцінювання
9-10	Відмінний рівень. Здобувач демонструє системні знання глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал; демонструє також сформовані вміння та навички на високому рівні.
7-8	Добрий рівень. Здобувач має ґрунтовні знання навчального матеріалу, під час виконання індивідуального завдання продемонстровані вміння та навички здобувача містять окремі неточності.
4-6	Достатній рівень. Здобувач має базові знання, вміння та навички з навчальної дисципліни, які дозволяють виконувати завдання.
1-3	Низький рівень. Здобувач має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді. Не може проаналізувати, як наявні в роботі знання використати в практичних вміннях та навичках.

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання

На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем;

заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування;

використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки;

використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації;

аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження;

письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувачем за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача;

зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування; розбір відео-кейсів);
- практичні методи (вправи; практичні завдання; ділові ігри).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії;
- навчально-наукова проєктна робота у форматі індивідуальної та командної роботи.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового / електронного контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

**С
п
и
с
о
к
р
е
к
о
м
е
н
д
о**

Основна література:

1. Закон України «Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії». МОЗ України, 2017.
2. Бужин О.А. Забезпечення фізіологічних потреб населення України в енергії та білку. Єдине здоров'я та проблеми харчування України. 2018;49(2):36-45.
3. Няньковський С.Л., Яцула М.С., Няньковська О.С., Титуса А.В. Динаміка стану здоров'я школярів в Україні за даними анкетного опитування. Здоров'я ребенка. 2018;13(5):425-431.
4. Пасічний І.П. Вплив нутритивного забезпечення та харчової поведінки на фізичний розвиток школярів у міській та сільській місцевостях: автореф. дис. канд. мед. наук. Львів, 2018.
5. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця та ін. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. 264 с.
6. Міхеєнко А. Основи раціонального та оздоровчого харчування: навч. посібник. Київ: Університетська книга, 2016. 184 с.
7. USDA and HHS. Dietary Guidelines for Americans, 2020-2025. 9th ed. 2020.
8. Popkin B.M., Corvalan C., Grummer-Strawn L.M. Dynamics of the double burden of malnutrition and the changing nutrition reality. Lancet. 2020;395(10217):65-74.
9. Faltering growth: recognition and management of faltering growth in children. NICE guideline NG75. 2017.
10. Joosten K. et al. ESPGHAN/ESPEN/ESPR/CSPEN guidelines on pediatric parenteral nutrition: Energy. Clinical Nutrition. 2018;37:2309-2314.
11. ESPGHAN/NASPGHAN guidelines for treatment of irritable bowel syndrome and functional abdominal pain-not otherwise specified in children aged 4-18 years J Pediatr Gastroenterol Nutr. 2025;1-30. DOI: 10.1002/jpn3.70070
12. Carro Rodríguez MÁ, Hidalgo Montes I, Jovani Casano C, et al. Recommendations for the management of functional dyspepsia from the SEGHNPP working group on motility and functional gastrointestinal disorders. An Pediatr (Barc). 2025;102(5):503860.
13. Kligore T, et al. Evaluation and management of pediatric refractory constipation: Recommendations from the NASPGHAN neurogastroenterology and motility committee. J Pediatr Gastroenterol Nutr. 2025.
14. Heine RG et al. Lactose intolerance and gastrointestinal cow's milk allergy in infants and

children. World Allergy Organ J. 2017;10(1):41.

15. Walsh J et al. Differentiating milk allergy from lactose intolerance. Br J Gen Pract. 2016;66:e609–e611. doi: 10.3399/bjgp16X686521

16. Позиційний документ ESPGHAN щодо діагностики, лікування та профілактики алергії на коров'яче молоко <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1097/MPG.0000000000003897>

17. Оновлення рекомендацій Всесвітньої організації з алергії (WAO) щодо діагностики та обґрунтування дій проти алергії на коров'яче молоко (DRACMA) – XVI – Харчова терапія алергії на коров'яче молоко https://www.worldallergyorganizationjournal.org/article/S1939-4551%2824%2900062-0/fulltext?utm_source=chatgpt.com#fig1

18. Gupta RS, Warren CM, Smith BM, Blumenstock JA, Jiang J, Davis MM, Nadeau KC Pediatrics. 2018;142(6) Epub 2018 Nov 19.

Позиційний документ ESPGHAN щодо діагностики, лікування та профілактики алергії на коров'яче молоко <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1097/MPG.0000000000003897>

Ресурси Інтернет:

1. Офіційний веб-сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я: веб-сайт: URL: <http://www.who.int/>

2. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України. <http://www.moz.gov.ua>

3. ESPGHAN. Clinical Guidelines/Position Statements. <https://www.naspghan.org/content/63/en/Clinical-Guidelines-and-Position-Statements>

4. WGO. World Gastroenterology Organisation Global Guidelines: GERD. <http://www.worldgastroenterology.org/guidelines/global-guidelines/gastroesophageal-reflux-disease>

5. NICE. Guideline for diarrhoea and vomiting caused by gastroenteritis in children. <https://www.nice.org.uk/guidance>

6. Офіційний сайт Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика. <https://www.nuozu.edu.ua>

7. Clinical Guidelines/Position Statements. North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition. <https://www.naspghan.org/content/63/en/Clinical-Guidelines-and-Position-Statements>

Додаткова література:

1. American Academy of Pediatrics Committee on Nutrition. Feeding the child. In: Pediatric Nutrition, 8th ed. AAP, 2019.

2. Коцур Н.І., Товкун Л.П., Варивода К.С. Основи здоров'я учнів основної школи: навч.-метод. посіб. 2016.

3. Kaprelyants L.V. Functional Foods and Nutraceuticals - Modern Approach to Food Science. Visnyk of the Lviv University Series Biology. 2016;73(1):441-448.

4. Victora C.G. et al. Breastfeeding in the 21st century: epidemiology, mechanisms, and lifelong effect. Lancet. 2016;387:475-490.

5. Rollins N.C. et al. Why invest, and what it will take to improve breastfeeding practices? Lancet. 2016;387:491-504.

6. World Health Organization. Guideline: assessing and managing children at primary health-care facilities to prevent overweight and obesity in the context of the double burden of malnutrition. Geneva, 2017.

7. Ф'ютрелл, М., Бронські, Дж., Кампой, К., Домеллеф, М., Емблтон, Н., Фідлер Міс, Н.,

Хойсак, І., Хулст, Дж. М., Індіо, Ф., Лапіллонне, А. та Молгаард, К. (2017), Додаткове харчування. Журнал дитячої гастроентерології та харчування, 64: 119-132.
<https://doi.org/10.1097/MPG.0000000000001454>

8. Mary Arimond, Elaine Ferguson, and Doris Wiesmann. Insights from Optifood modeling to support revision of infant and young child feeding recommendations: Full report June 2022https://cdn.who.int/media/docs/default-source/nutrition-and-food-safety/complementary-feeding/cf-guidelines/dietary-modelling.pdf?sfvrsn=8e2abbff_3

9. World Health Organization Guideline: assessing and managing children at primary health-care facilities to prevent overweight and obesity in the context of the double burden of malnutrition. Updates for the Integrated Management of Childhood Illness (IMCI). Geneva, 2017
<https://www.who.int/publications/i/item/9789241550123>.

10. Breastfeeding in the 21st century: epidemiology, mechanisms, and lifelong effect.
[http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(15\)01024-7/abstract](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(15)01024-7/abstract)
Victora, Cesar G et al. The Lancet , Volume 387 , Issue 10017 , 475 – 490.

11. Why invest, and what it will take to improve breastfeeding practices?
[http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(15\)01044-2/abstract](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(15)01044-2/abstract)
Rollins, Nigel C et al. The Lancet , Volume 387 , Issue 10017 , 491 – 504

**З
а
г
а
л
ь
н
а
с
х
е
м
а
о
ц
і
н
ю
в
а
н**

Н Я

Сума балів		О ц і н к а Є С Т С	Оцінка за національно ю шкалою	Пояс нення
100 балів	20 0 ба лів		залік/іспит	
90 - 100	17 0 – 20 0	A	зараховано/оцінка	відмінне виконання
82 - 89	15 5 – 16 9	B		вище середнього рівня
75 - 81	14 0 – 15 4	C		загалом хороша робота
68 - 74	12 5 – 13 9	D		непогано
61 - 67	11 1 – 12 4	E		виконання відповідає мінімальни м критеріям
35 - 60	60 – 11 0	F X	не зараховано	необхідне перескладанн я
1 - 34	1 – 59	F		Необхідне повторне вивчення дисципліни

Сума балів
за всі види
навчально
ї
діяльності

Шк
ал
а
Є
К
Т
С

Оцінка за
національною
шкалою

Нар
ахув
ання
балі
в

Б
а
л
и
н
а
р
а
х
о

				В у ю т ь с я н а с т у п н и м ч и н о м :
		для іспит у, диф. заліку	для залік у	Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 200-бальною шкалою (для галузі знань 22 Охорона здоров'я та соціальне забезпечення). Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове
170 – 200	A	Відмі нно		
155 – 169	B	Д о б р е	зарах овано	
140 – 154	C			
125 – 139	D	Задові льно		
111 – 124	E			
60 – 110	FX	Незадо вільно з можливіст ю повторног о	н е зар	

1 — 5 9	F	складання Н еза до віл ьн о з об ов' язк ов им повторни м вивч ення м дисц иплі ни	ахо ван о		тестування, опитування тощо для виявлення рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних та групових завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, що виводиться як сума результатів проміжного оцінювання за змістові блоки та оцінки, здобутої здобувачем за результатами підсумкового контролю. Остаточна оцінка рівня знань здобувачів очної (денної) форми навчання складається з рейтингу навчальної роботи, для оцінювання якої передбачено максимум 120 балів, і рейтингу з підсумкового контролю —
------------------	---	--	-----------------	--	--

**П
Л
і
Н
И**

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді презентацій, усних відповідей, письмових відповідей та/або інших видів робіт згідно з темою заняття за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- 2) дотримуватись академічної доброчесності:
 - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
 - посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із Університету.